

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/4/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318202120
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8318202120.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: J. U., Z.. XX. XX. XXXX, XXX XX I. L. XXX, o zaplatenie 360,64 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 13. 09. 2018, č. k. 15Csp/72/2018-103 v spojení s opravným uznesením zo dňa 11. 10. 2018, č. k. 15Csp/72/2018-108 takto jednodhlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v napadnutej časti vo výrokoch III. a IV.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením rozhodol, cit.:

„I. Z a s t a v u j e konanie do výšky 150 Eur a sumu 15 Eur.

II. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania 4,88 Eur a istinu vo výške 69,15 Eur, 5,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 15,19 Eur od 29.8.2018 do zaplatenia, 5,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 26,98 Eur od 21.7.2015 do zaplatenia, 5,05 % úrok z omeškania ročne zo sumy 26,98 Eur od 19.8.2015 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalobu z a m i e t a pre zmluvnú pokutu vo výške 126,49 Eur.

IV. Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a“ .

2. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 360,64 eura s prísl. a náhrady trov konania. Uviedol, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 21. 06. 2017, postúpil Slovak Telekom a. s. na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Právny predchodca žalobcu obchodná spoločnosť Slovak Telekom a. s. a žalovaný uzavreli dňa 20. 01. 2015 zmluvu o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorých právny predchodca žalobcu sa zaviazal poskytovať žalovanému elektronické telekomunikačné služby prostredníctvom zvoleného programu. Žalobca si v predmetnom konaní uplatnil pohľadávky z faktúry č. XXXXXXXXXXXX na sumu 3,21 eura, číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 26,98 eura, číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 26,98 eura, číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 26,98 eura, číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 150 eur a číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 126,49 eura,

príčom vo faktúre číslo XXXXXXXXXX splatnej dňa 18. 02. 2016 bola vyúčtovaná zmluvná pokuta vo výške 126,49 eura. Súd skonštatoval, že preto, aby mohol byť priznaný takýto nárok, žalobca musí preukázať uzavretie zmluvy o zmluvnej pokute. Túto skutočnosť žalobca vo svojom návrhu vôbec netvrdil, nároky v žalobe odôvodnil len poskytnutím telekomunikačných služieb v súlade s platnými podmienkami postupcu, teda nárok zo zmluvnej pokuty nebol obsahom skutkového opisu nárokov. Súd preto mohol len usudzovať, či predpokladať, že zmluvná pokuta sa týkala nesplnenia záväzku zotrvať v zmluvnom vzťahu dohodnutého dodatku, čo však opätovne žalobca v žalobe neuviedol. Súd mal za to, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenia povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Súd zdôraznil, že nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva jej účelnosť, pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú individuálne dohodnutú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinnosti na strane oboch účastníkov zmluvy. Pokiaľ sa žalobca domáha nárokov zo zmluvnej pokuty, musí preukázať platné uzavretie dohody o zmluvnej pokute, následne preukázať porušenie povinnosti zo strany žalovaného, ktorá by mala za následok vznik nároku zo zmluvnej pokuty. Ak sa jedná o zmluvný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy musí preukázať, že sa nejedná napr. o neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. V zmysle Smernice Rady 93/13/EHS za individuálnu zmluvnú podmienku možno považovať, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. V danom prípade nie je možné dospieť k záveru, aby zmluvná pokuta bola individuálne dojednaná. Dodávateľ, teda žalobca tvrdenie, žeby malo ísť o individuálnu dohodu medzi účastníkmi nepreukázal, pričom žalobca ponúkol svoje služby prostredníctvom štandardnej typovej zmluvy, ktorá bola vopred pripravená a spotrebiteľ zmluvné podmienky ovplyvniť nemohol. Tento princíp je už zakomponovaný aj v ust. § 53 ods. 4 písm. v) Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve, alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie. Z týchto dôvodov súd uplatnený nárok o zaplatenie zmluvnej pokuty v rozsahu 126,49 eura ako nedôvodný zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

3. Proti tomuto rozsudku, proti výroku (III), ktorým súd žalobu o zaplatenie zmluvnej pokuty 126,49 eura zamietol, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca namietajúc nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta predovšetkým predstavuje hrozbu dlžníkovi, že pokiaľ nesplní svoju zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad dojednané plnenie, t. j. pokutu. Právny predchodca žalobcu a žalovaný si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku - viazanosti, ktorý je definovaný v odseku 1 zmluvy o poskytovaní verejných služieb - balík služieb a ktorý okrem iného podľa bodu (iii) tohto odseku znie: „nezaplatenie ceny za poskytnuté služby účastníkom do 45 dní po splatnosti, vznikne podniku právo na odstúpenie od zmluvy“. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením faktúr za služby poskytované právnym predchodcom žalobcu, čo je zrejme aj z uplatneného nároku, ktorého prevažnú časť predstavujú neuhradené faktúry za poskytnuté služby. Z uvedeného je zrejme, že nesprávny je názor, že nie je daný predpoklad protiprávneho úkonu v konaní, keďže nebolo preukázané platné ukončenie zmluvy zo strany žalovaného žalobcom. Žalovaný porušil svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvné dohodnuté protiplnenie, neuhradil faktúry vystavené za poskytnuté služby riadne a včas a súd toto porušenie zmluvných povinností vôbec nezohľadnil. Rovnako nie je možné súhlasiť s názorom súdu, že zmluvná pokuta nie je v danom prípade výsledkom individuálneho dojednanie účastníkov. Žalobca má za to, že spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty, a to práve s ohľadom na to, že žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta totiž predstavuje paušalizovanú náhradu škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nesplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymezenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu. Škoda pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zároveň žalovanému bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 126,49 eura so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z

doby viazanosti, a to vrátane dní , počas ktorých bol žalovaný ešte pripojený (resp. poskytovanie služieb vo vzťahu k SIM karte ešte nebolo prerušené), avšak svoje zmluvné povinnosti riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby si neplnil. Zmluvná pokuta bola v dodatku vyjadrená degresívnym spôsobom, čo znamená, že základ zmluvnej pokuty (vyjadrený v dodatku) sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti. V tejto súvislosti podporne poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19. 10. 2017, sp. zn. 19Co/142/2016 a na rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 15. 08. 2017, sp. zn. 4Csp/24/2016, ako aj rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 27. 10. 2017, sp. zn. 7C/256/2016. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil, žalobe o zaplatenie zmluvnej pokuty vyhovel, resp. žiadal v napadnutej časti rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote, oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. Výrok rozsudku (I., II.), ktorým bolo konanie čiastočne zastavené a ktorým bolo žalobe vyhovené, odvolaním napadnutý nebol, preto ho odvolací súd ani nepreskúmal.

7. Žalobca v podanom odvolaní (výrok III rozsudku) namieta nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP). Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis ale ho nesprávne vyložil.

8. Je nepochybné, že zmluva o poskytovaní verejných služieb uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným dňa 20. 01. 2015, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je aj Cenník pre poskytovanie služieb spoločnosti Slovak Telekom a. s. je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

9. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený. Spoločným znakom tejto úpravy je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia autonómie vôle. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je zásada, podľa ktorej nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu.

10. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Pre posúdenie dojednania zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej

zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti. Odvolací súd nespochybňuje fakt, že žalovaný porušil zmluvu v časti o povinnosti platiť za poskytnuté služby. Prvoinštančný súd zamietol nárok žalobcu na platenie zmluvnej pokuty s poukazom na to, že táto nebola individuálne dojednaná. Je nesporné, že podstatný obsah zmluvy o poskytovaní služieb F. Q. zo dňa 20. 01. 2015 uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu, a to spoločnosťou Slovak Telekom a. s. a žalovaným ako užívateľom nebol individuálne dojednaný. Zmluva je v predtlačí, kde zo strany účastníka - užívateľa je možné dojednať len výber jednotlivých produktov poskytovaných spoločnosťou Slovak Telekom a. s., ale zmluvné ustanovenia o platení zmluvnej pokuty sú už obsiahnuté v textoch zmluvy, ktorých obsahom v žiadnom prípade žalovaný ovplyvniť nemohol. Sú tak naplnené predpoklady ust. § 53 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, že za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Žalobcom dokladané všeobecné podmienky pre poskytovanie verejných služieb spoločnosti Slovak Telekom a. s. či Cenník pre poskytovanie služieb spoločnosti Slovak Telekom a. s. (č. l. 25 - 51 spisu), sú predtlačé, navyše nepodpísané klientom, takže nemožno hovoriť o platnom dojednaní platenia zmluvnej pokuty z hľadiska § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, že dojednanie zmluvnej pokuty musí byť písomné, pričom odkaz na Cenník pre poskytovanie služieb spoločnosti Slovak Telekom a. s. nie je písomným uzavretím zmluvy, ale jednostranným vyhlásením poskytovateľa o výškach zmluvných pokút, ktoré bude uplatňovať. Žalobcom nebol doložený žiadny súhlas žalovaného s týmto Cenníkom, či Tarifou. Podpis žalovaného pri zmluve o poskytovaní služby F. Q. neznamená súhlas s cenovým výmerom vo forme uzavretia individuálnej zmluvy o platení zmluvnej pokuty.

11. Nie je možné opomenúť ani skutočnosť, že viacero súdov už rozhodovalo o neprijateľnosti zmluvnej pokuty a platení takejto zmluvnej pokuty v zmluvách Slovak Telekom a. s. a register súdnych rozhodnutí o neprijateľných zmluvných podmienkach spoločnosti Slovak Telekom a. s. je vedený na Ministerstve spravodlivosti SR. Preto ani žalobca ako právny nástupca sa nemôže pri vymáhaní nárokov zo zmluvných pokút opierať o zmluvné ustanovenia spoločnosti Slovak Telekom a. s. v časti platenia zmluvných pokút, ak viacerými rozhodnutiami súdov boli zmluvné podmienky spoločnosti Slovak Telekom a. s. v časti platenia zmluvnej pokuty hodnotené ako neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné. Žalobca nemôže z neplatnej zmluvnej podmienky ani neprijateľnej zmluvnej podmienky upravenej v spotrebiteľskej zmluve uplatňovať nároky, ktoré sú predmetom žaloby. Preto odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom zamietavom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP).

12. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov konania, nakoľko mu žiadne preukázateľne trovy konania v odvolacom konaní nevznikli a neúspešný žalobca nemá nárok na ich náhradu.

13. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).